

Zorg voor ons landschap
DAT DOEN WE SAMEN

Eindrapportage Jaarplan Streekbeheer Meppel 2023

Investeren in bewoners- en vrijwilligersnetwerk

Gebiedsplannen, Stimuleringsregeling en Regeling Agrarisch Landschapsbeheer

In 2023 is het groeiende netwerk weer volop actief geweest in het groen. Het team Streekbeheer van Landschapsbeheer Drenthe heeft de meeste groepen weer kunnen ondersteunen en faciliteren. In deze eindrapportage de uiteindelijke resultaten.

In 2023 is het vrijwilligers- en bewonersnetwerk met 38 groepen iets toegenomen, waarvan 7 groepen onder Groen stadsbeheer vallen. Daarnaast zijn 11 boeren actief in het onderhouden van een groot aantal landschapselementen in het kader van de Regeling Agrarisch landschapsbeheer (RAL), is het aantal deelnemers aan de Stimuleringsregeling Landschap en Biodiversiteit opgelopen naar ruim 89 en is ruim draagvlak voor de inspiratiebijeenkomsten. In Meppel zijn naast de groepen in streekbeheer twee groepen actief met het beschermen van de boerenlandvogels.

Een belangrijk onderdeel van Streekbeheer is een uitgebreid faciliteringspakket. Deze bestaat uit een ondersteuningsbudget voor plant- en zaaigoed, nestkasten ed., een uitleen mogelijkheid voor gereedschap, onkostenvergoeding voor het gebruik gemotoriseerd gereedschap, regeling voor boerenverenigingen (RAL), de Stimuleringsregeling Landschap en Biodiversiteit voor groepen grond- en erfeigenaren, de maaicarrousel en een cursus- en trainingsprogramma. Dit faciliteringspakket moet bewoners en vrijwilligers stimuleren het landschap van Meppel op een kwalitatief goede wijze en duurzaam te onderhouden en in te richten met een zo groot mogelijk betrokkenheid en draagvlak.

Inzaaien bloemrijke strook in boomgaard familie Thijn door Landschapsbrigade Meppel

Resultaten 2023:

Voor de prestatie van 2023 is in het jaarplan aangegeven dat 29 groepen worden ondersteund, exclusief Groen Stadsbeheer. Eind 2023 bestond het netwerk uit 31 groepen, waaronder 9 bewonersgroepen, 10 vrijwilligersgroepen, 10 scholen en 2 zorgboerderijen. Van de 31 groepen zijn er 28 actief geweest in 2023. Daarnaast zijn er nog in het kader van het project "Boerenlandvogels" 2 groepen actief met het beschermen van weide- en akkervogels, waaronder de groep Vliegvlug die ook binnen streekbeheer actief is met andere activiteiten in het groen.

Het aantal groepen dat valt onder Groen stadsbeheer zijn met 7 groepen gelijk gebleven en is niet gestart met de inzet voor nieuwe groepen binnen de achterstandswijken. Dit onderdeel is doorgeschoven naar 2024.

In totaal zijn er in 2023 497 vrijwilligers actief geweest in het landschap en hebben in totaal 10668 uur gewerkt. In vergelijking met 2022 zijn de aantallen actieve vrijwilligers afgenomen en de aantal gewerkte uren sterk gestegen.

In het kader van de bescherming van boerenlandvogels waren er 9 vrijwilligers actief en hebben zich in totaal 450 uur ingezet. Voor de resultaten m.b.t. de hoeveelheid landschapselementen waaraan gewerkt is door het netwerk zie bijlage 1.

Activiteiten netwerk Meppel:

1. Vogelwerkgroep Vliegvlug: Naast weidevogelbeheer ondersteuning allerlei activiteiten m.b.t. tot vogels. De groep heeft ook een landschapsploeg die actief is met bos en singelbeheer o.a. in Broekhuizen en rondom Schiphorst.
2. Bewonersgroep Broekhuizen: Contactgroep voor de streek Broekhuizen met gebiedsplan. Deze is in 2023 weer geactualiseerd. De boeren in de werkgroep zijn het aanspreekpunt voor de Regeling Agrarisch Landschapsbeheer (RAL).
3. Zorgboerderij De Broeklander: Zijn actief geweest met onderhoud aan singels (planten zaagwerk, bestrijden Amerikaanse vogelkers ed.
4. Zorgboerderij Erf van Van Boeien: Maken van nestkasten en insectenhôtels en actief met landschapsonderhoud rondom Broekhuizen.
5. Terra Meppel VO: Niet actief in 2023
6. Mackayschool Meppel: Actief met o.a. ophangen van nestkasten en opslag verwijderen van een heideterrein.
7. OBS Commissaris Gaarlandt: Niet actief 2023 (flex)
8. Scouting Meppel: actief op de Natuurwerkdag in het Ringpark
9. Groep "De houthakkers van Broekhuizen": aan de slag met landschapsonderhoud op het Kuipersdijkje en bosperceel in Broekhuizen (verwijderen Amerikaanse vogelkers en inplanten)

10. CSG Dingstede: actief met uitvoeren van een project m.b.t. Amerikaanse vogelkers en Japanse Duizendknoop (planvorming en uitvoering)
11. Stad & Esch praktijkschool: Actief met monitoren van en nestkasten en onderhoud schoolplein.
12. Landschapsbrigade Meppel: Een groep van ongeveer 15 personen die wekelijks actief is met landschapsonderhoud in het buitengebied van Meppel (meer dan 500 objecten) en gecertificeerd is met de motorkettingzaag. In 2023 zijn er onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd op het terrein Engelgaarde en vier verschillende particuliere eigendommen in Broekhuizen. Hierbij is onder andere onderhoud gepleegd aan houtwallen en singels, dunnen bossingels, verwijderen Amerikaanse vogelkers, inplanten inheems bosplantsoen.

Landschapsbrigade actief op terrein Engelgaarde

13. Fruitboombrigade Meppel: aan het snoeien geweest bij 43 adressen en in totaal ruim 250 fruitbomen met name in Nijeveen en Broekhuizen. In 2023 is men zowel actief geweest met de wintersnoei als ook met zomersnoei.
14. IBBO Chalcedoon: niet actief in 2023, wel afspraken gemaakt voor 2024.
15. Vrijwilligersgroep Engelgaarde: allerlei onderhoudsactiviteiten in het park Engelgaarde, direct rondom de zwemplas. Er wordt onderhoud uitgevoerd aan de wandelpaden, struweel en rietkragen rondom de waterplas, verwijderen essen, onderhoud ijsvogelwandjes en realisatie van een amfitheater.

16. Bewonersgroep Stimuleringsregeling Meppel: 12 van de 85 leden van de groep zijn in 2023 met name in Nijeveen en het Reestgebied actief geweest met het aanleggen en onderhouden van landschapselementen op het erf en daarbuiten.
17. Groep van der Woudenpark: Uitvoeren onderhoudswerkzaamheden in het Van der Woudenpark.
18. Kind Centrum Kornalijn (Calvijnsschool): Onderhouden van groen schoolterrein o.a. plant en snoeiwerk (fruitbomen & bosje) en onderhouden insectenhotel.
19. Groep De Hospice: Actief met onderhoud houtsingel en struweelrand en het snoeien van fruitbomen.
20. Bewonersgroep Kolderveen: Onderhoud fruitbomen, insectenhotel en bloemrijke bermen

Maken insectenhotel tijdens NLDoe! bewonersgroep Kolderveen

21. Imkervereniging Meppel: Ondersteuning bij activiteiten ter behoud van de bij.
22. Terra Meppel MBO: Actief met plaatsen, schoonmaken en monitoren van 60 nestkasten terrein familie Mous.
23. Dorpsbelangen Nijeveen: centraal aanspreekpunt Nijeveen e.o. i.v.m. Stimuleringsregeling, RAL en van der Wouden Park.
24. Werkgroep De Wilde Narcis: Actief met het in beeld brengen van standplaatsen van de wilde narcis, beschermen van de groeiplaatsen, met name in Nijeveen en omgeving.
25. KC De IJsvogel: Onderhouden van het groene schoolplein en onderhouden van nestkasten.
26. Buurtvereniging Gorthoek Kolderveense Bovenboer: Afwachten toestemming uitvoer plan voor herstel van fruitbomenrij aan de Gorthoek. Voorbereidingen gestart voor het planten van fruitbomen aan Kolderveense Bovenboer.

27. Groep De Ryge Nijeveen: actief met groen in de wijk De Ryge.
28. IVN-groep "Natuur is 'n Feestje: Organiseren verschillende jeugdactiviteiten in het groen
29. Groep Stichting Engelgaarde: Actief met onderhoud aan ijsvogelwandjes langs oude geul van de Wold Aa.
30. Moestuinvereniging Meppel (nieuw): Gestart met gezamenlijke planvorming. Uitvoer in 2024.
31. Groep De Proat Akker (nieuw): Plan opgesteld voor aanleg boomgraad en hagen. Uitvoer in 2024.

Boerenlandvogelgroepen:

1. Groep Weidevogelbescherming Havelte-Meppel-Ruinerwold
2. Werkgroep Vliegvlug. Deze groep is ook actief binnen streekbeheer met allerlei activiteiten: zie hierboven).

Groen Stadsbeheer

1. Bewonersgroep Berggierslanden: Onderhoudswerkzaamheden bestaande uit snoeien van meerdere fruitbomen.
2. Bewonersgroep De Kluft: actief met onderhoud groenstrook en insectenhotel.
3. Bewonersgroep Permacultuur: Actief met permacultuurtuin in het Noorderpark en een voedselbos met meerdere fruitbomen, bomenrij, knotbomen en bloemweide die met de maaicarrousel van Landschapsbeheer Drenthe ecologisch wordt beheerd. Ook zijn de vrijwilligers bezig met onderhoud aan de bosrand langs het open terrein.
4. Groep Nieuweveense Landen: Onderhoud struweel, knotbomenrij, hagen en boomgaard en aanleg van een bosperceel.
5. Wijkplatform Oosterboer Ezinge: Onderhoud boomgaard, houtsingel, bloemrijk grasland, broeihoop en insectenhotel. Vanuit Landschapsbeheer Drenthe wordt hier met de maaicarrousel ecologisch gemaaid met vingerbalk. De vrijwilligers voeren hierbij na enkele dagen met maaisel af.
6. Werkgroep Kruiskerk Meppel: actief met onderhoud terrein Kruiskerk
7. 34. Tuinvereniging De Lier (nieuw): Gestart met gezamenlijke planvorming. Uitvoer 2024.

Bewonersgroep de Kluft

Regeling Agrarisch landschapsbeheer

Een onderdeel van Streekbeheer is de Regeling Agrarisch Landschapsbeheer. In totaal hebben zich 11 boeren aangesloten.

Jaarlijks zijn de deelnemende boeren actief met het onderhouden van 9085 meter houtwallen en singels, 1415 meter hakhoutsingels, 1 poel, 1375 meter bomenrijen, 73 vrijstaande bomen(groepen), 0,77 ha bos, 3250 meter botanisch waardevol hooilandrand en 850 meter insectenrijk graslandrand.

In totaal is een jaarlijks bedrag van ca. €. 20.078, - vastgelegd. Vanaf 1 januari 2024 stopt de regeling. De deelnemende boeren kunnen in 2024 een overeenkomst sluiten in het kader van de regeling Agrarisch natuur en landschapsbeheer (ANLb). Een vergelijkbare regeling als de RAL en uitgevoerd door het collectief Agrarische natuur Drenthe. In 2023 is een gezamenlijke informatieavond georganiseerd om de boeren te motiveren gebruik te maken van de ANLb.

Natuurwerkdag op 4 november 2023

De Natuurwerkdag vond in 2023 plaats op zaterdag 4 november op 5 locaties rondom Meppel. In het Noorderpark waren 6 deelnemers actief, in het Bijen en Vlinderparadijs Ringpark 10 deelnemers, het van der Woudenpark 5 deelnemers, de Scouting Meppel (Ringspark) was met een groep van 70 deelnemers actief en de Tuingroep Kruiskerk met 20 personen.

In totaal deden er 111 vrijwilligers mee aan de Natuurwerkdag waarvan 20 kinderen. Zij waren in totaal ruim 462 uur actief met groen in en om de stad!

Cursussen en evenementen:

In 2023 zijn weer verschillende cursussen gegeven en evenementen georganiseerd waar vrijwilligers uit Meppel aan hebben meegedaan. Voorbeelden zijn meerdere snoeicursussen fruitbomen voor zowel beginners als gevorderden, cursus werken op hoogte, de ladderkeuring, cursus houtwallen singels ed. Daarnaast worden voor vrijwilligers van Landschapsbrigades en Zaaggroepen cursussen werken met de motorzaag en bosmaaier georganiseerd> Hiervoor ontvangen de geslaagde deelnemers een officieel certificaat. Voor het behouden van een geldig certificaat worden om de 3 of 5 jaar een opfriscursus georganiseerd. In de gemeente Meppel heeft 1 vrijwilliger een certificaat voor het werken met de motorzaag en geen voor het werken met de bosmaaier. In 2023 hebben twee vrijwilligers de basiscursus werken met de motorzaag gevolgd. In totaal hebben vier vrijwilligers een motorzaagcertificaat en twee een certificaat voor het werken met de bosmaaier.

Gereedschapsbeheer 2023

Alle groepen die opgenomen zijn in de prestatieafspraken of meedoen aan de Natuurwerkdag kunnen gebruik maken van het gereedschap depot van landschapsbeheer Drenthe. Van de 31 groepen maken 18 groepen gebruik van ons gereedschap depot en een deel daarvan heeft een eigen depot.

Voor het gebruik van gemotoriseerd gereedschap biedt Landschapsbeheer Drenthe een onkostenvergoeding voor brandstofkosten en eventueel huur. Gemotoriseerd gereedschap maakt geen onderdeel uit van het gereedschap depot.

Jaarlijks organiseert Landschapsbeheer Drenthe in samenwerking met AOC Terra een cursus "Werken met de motorzaag" en eens in de twee/drie jaar een cursus "Werken met de bosmaaier". Deelnemers ontvangen na afronding een officieel certificaat en lenen veiligheidskleding. Zo kan men met o.a. kennis van veiligheidsvoorschriften (ARBO) in het landschap aan de slag.

Ondersteuningsbudget Streekbeheer

In 2023 hebben een groot aantal groepen gebruik gemaakt van het Ondersteuningsbudget. Er is plant- en zaaigoed geleverd en nestkasten en een insectenhotel besteld. In totaal hebben 9 groepen gebruik gemaakt van dit budget.

Stimuleringsregeling Landschap en Biodiversiteit

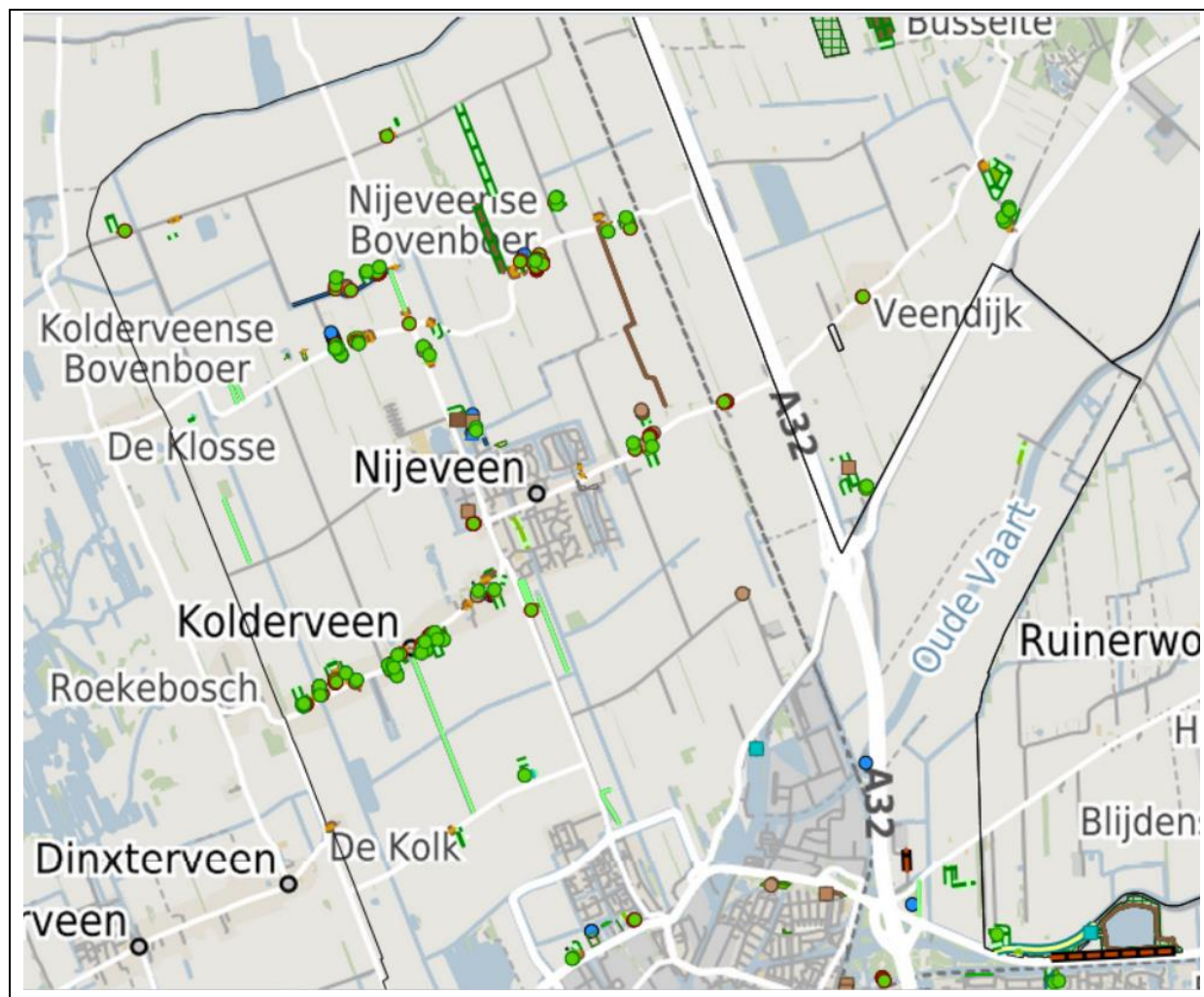
De bewonersgroep Nijeveen is in 2023 uitgebreid met 13 leden, waarmee het totaal aantal leden van de groep is gegroeid naar 89. Alle nieuwe leden en 2 bestaande leden hebben in 2023 een (aanvullend) inrichtingsplan ontvangen en grote hoeveelheid plantgoed en wat zaaigoed. Het betrof hier vooral erfeigenaren en boeren die het erf wilden inrichten passend bij de omgeving en ter verbetering van de biodiversiteit. De deelnemers zijn niet alleen actief in Nijeveen, maar ook in de omheen liggende dorpen als Kolderveen, Nijeveense en Kolderveense Bovenboer en Gorthoek. Ook in het Reestgebied/Schiphorst en Broekhuizen hebben zich meerdere grondeigenaren aangemeld (zie kaartjes bijlage 2).

In 2023 is niet het gehele budget weggezet. Deze is doorgeschoven naar 2023 en gereserveerd voor het werven van vrijwilligers voor het monitoren van landschapskwaliteit.

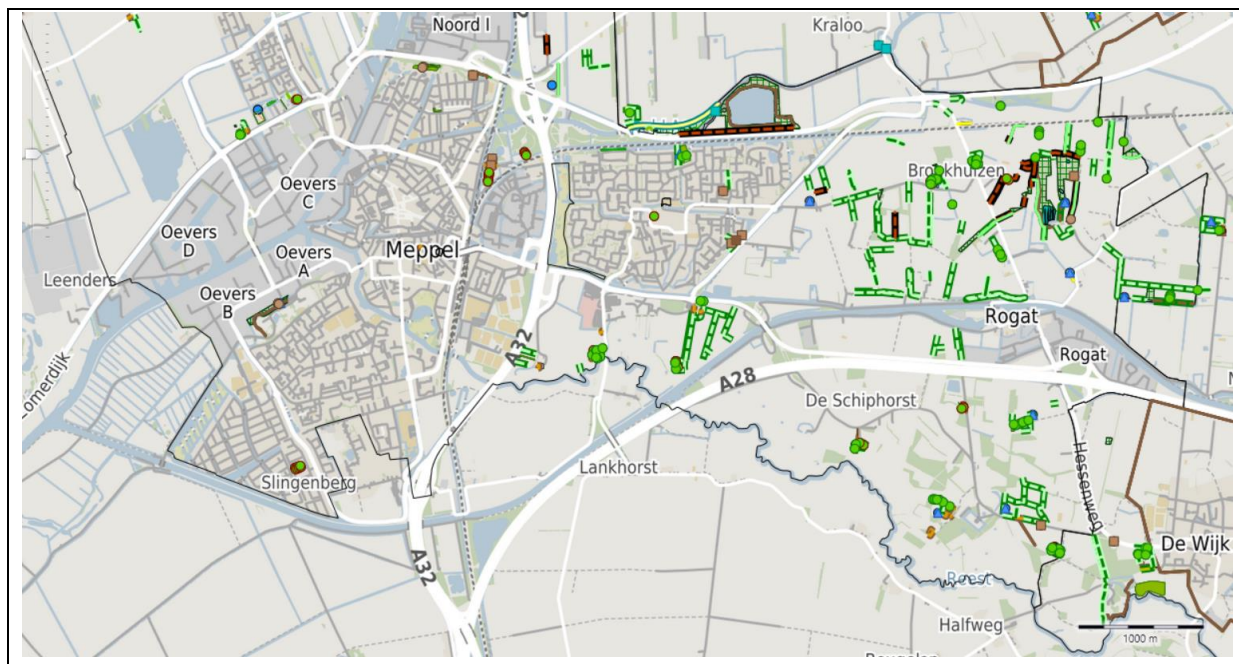
Bijlage 1: Overzicht vrijwilligersnetwerk Meppel & RAL Meppel

		eenheid	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Aantal groepen, excl. Groen Stadsbeheer		5	12	16	20	23	25	27	28	31	31	31
	Groen stadsbeheer					3	7	7	5	6	6	7	7
	boerenlandvogelgroepen		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
2	Aantal vrijwilligers		89	204	149	200	232	607	427	314	447	683	497
	boerenlandvogelvrijwilligers			9	9	5	7	5	5	40	8	3	9
3	Aantal vrijwilligerssuren		545	1028	1078	1847	2765	3773	4312	4278	7241	8444	10668
	boerenlandvogelvrijwilligerssuren			525	500	500	524	500	3000	3200	480	150	450
4	Activiteiten												
a	Wandel en fietspaden	meter		0	350	1450	1120	470	1580	1580	2410	2410	2410
b	bospercelen (ha.)	ha		1,85	3,3	4,3	6,17	5,1	10,23	21,26	20,00	20,00	20,00
c	Houtwallen, -singels, bomenrijen, hagen, lanen	meter		650	750	1300	1100	2275	945	941	4408	14942	6436
d	Bomen	stuks		0	0	0	348	250	0	0	0	41	3
e	natuurterreinen	ha		0,5	1,3	2,4	3	5,6	4,58	2,52	2,91	1	1
f	natuurranden: bermen en oevers	meter		0	200	266	1330	525	770	770	771	4976	1811
g	knotbomen	stuks		27	0	9	25	20	0	17	12	24	9
h	fruitbomen	stuks		14	15	29	34	117	47	52	435	483	279
i	poelen, vennen en overige waterelementen	stuks		0	3	3	4	3	0	1	6	8	5
j	sloten, wijken ed	meter		0	50	300	0	0	0	0	0	0	0
k	nestkasten, insectenhôtels ed	stuks								83	138	143	97
l	schoolterreinen	stuks							2	2	2	2	2

**Bijlage 2: Overzichtskaart landschapselementen en terreinen in beheer
vrijwilligers- en bewonersnetwerk Meppel** (stand mei 2023)

Meppel noord

Meppel zuid

Bijlage 3: Bewoners- en vrijwilligersnetwerk Meppel

